

SYVÄKERTAUS

Historiaa todellakin ilman ruotsia

■ Päätoimittaja Pirjo Markkulan perustelut pakkoruotsin ylläpitämiseksi (*HAIk* 2/2010) eivät vakuuttaneet. Kirjoitus oli kuitenkin hyödyllinen avaus siihen, onko pakkoruotsin ylläpito tarpeen historiantutkimuksen kannalta ja siten yksi osa valtakunnallista pakkoruotsikeskustelua.

Ensinnäkin vain murtoosa nuorista ryhtyy historianopiskelijaksi, joten pakkoruotsin luettaminen koko ikäluokalla – noin 60 000 lasta – on hätävarjelun liioittelua. Markkula myönsi, että hänkin piti ennen historioitsijaksi ryhtymistään pakkoruotsia tarpeettomana. Ne harvat nuoret, jotka ryhtyvät historiantutkijoiksi voivat mielestäni opetella ruotsia tutkimustarpeitaan varten. Ovathan monet esimerkiksi Venäjän historian tutkijat joutuneet opettelemaan venäjää kielen alkeista alkaen. Miksi ruotsin opettelu olisi tätä kummallisempaa? Ylioppilaat, joilla oli vielä 1960-lu-

vun alussa oppikoulussa pitkä saksa, joutuivat säännöllisesti panostamaan englannin kieleen, koska useimmat oppikirjat olivat useissa tiedekunnissa englanniksi. Oli pakko, jos mieli valmistua.

Toisekseen valtaosa historian opiskelijoista törmäsi vielä 1960-luvulla täysin uuteen kieleen, sillä latinan pro exercitio -koe oli heille pakollinen kielten opiskelijoiden tavoin. Ruotsin osaamisen historian tutkijoiden keskuudessa voidaan vastaavasti turvata tekemällä ruotsi osaksi yliopistollista historian opetusta. Historiasta kiinnostuneet koululaiset voivat valita ruotsin vapaaehtoisena aineena jo peruskoulussa. Yliopistollisen pakkolatinan aikaan klassista peruskoulutusta sen sijaan oli vain muutamassa kaupunkilyseossa.

Rapistunutta yhtenäiskulttuuria tuskin kannattaa ylläpitää pakkoruotsin avulla. Varsinkin kun monikulttuurisuudessa tulisi mielestäni olla tilaa myös niille loppuututkinnon suorittaneille, jotka eivät ruotsia osaa. Olemmehan nimenomaan Suomessa, jossa riikinruotsalaisistakin esimerkiksi hoitohenkilökunta voi harjoittaa ammattiaan suomea osaamatta.

Erkki Pibkala